

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 5 november 2009

MEDITATIE

Dankdag - Onwaardigheid

Alleen Gods genade vernedert een hoogmoedig mens. En er is geen trefelijker gestalte dan een vernederde gestalte. Dat heeft de dichter goed begrepen toen hij zong: Geen meerder goed, Heer', Gij mij geven meugt, dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine. Ik dacht dat Petrus daar wat van ervoer in zijn ziel toen hij de woorden uitriep: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.

Wat er gebeurd is? Wel, de Heere Jezus is in zijn scheepje gekomen. En de grote Leraar heeft het scheepje van Petrus gebruikt als een preekstoel van waaruit Hij tot de schare gepredikt heeft. Daarna heeft Hij de opdracht gegeven aan Petrus; Steek af naar de diepte en werp uw netten uit om te vangen. Wat is dat die vorige nacht op een grote teleurstelling uitgelopen. Ze hadden er alles aan gedaan en helemaal niets gevangen. En nu dat woord van hun Meester. Maar als Christus spreekt, spreekt Hij als machthebbende. Daarom kan en mag Petrus niets anders zeggen dan: doch op Uw Woord zal ik het net uit-

**Heere, ga uit van mij,
want ik ben een zondig mens.**

Lukas 5 : 8

werpen. En de uitkomst overtreft alle verwachting. Twee gevulde schepen met vis, zo vol dat ze bijna zonken.

En daar komt Petrus tot de Oorzaak van het wonder nl. zijn lieve Meester. Zijn scheepje vol met vis en z'n hart vol met verwondering. En dat volle schip kan het bijna niet dragen, want het dreigde te zinken. Maar Petrus kan het ook bijna niet dragen. En lezer(es) dat kunt u alleen verstaan en bevatten als uw hart ooit eens vol geweest is. Petrus zinkt neer aan de voeten van Christus. Waarom? Omdat zijn hart vol is van het wonder. Dat wil zeggen, in die vernederde gestalte aan Gods voeten is hij leeg van zichzelf en vol van God.

O, hoe groot en heerlijk is Christus' macht en liefde, dat is niet om klein te krijgen. En waarom is dat nu zo groot

voor Petrus? Omdat hij eigen onwaardigheid en zonde beleeft. Vernederende genade doet hem daar aan de voeten van Christus voor een ogenblik zijn kindschap en discipelschap verspelen. En wat blijft er dan anders over dan een arme zondaar. Wat een gezegende gestalte, want juist daarin gaat Christus als de Zone Gods waarde verkrijgen en schitteren. Dan gaat het in vervulling wat Johannes uitgeroepen heeft: Hij moet wassen en ik minder worden! Zo heeft Jesaja voor God gebogen en uitgeroepen: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en erkende de hoofdman dat hij niet waardig was, dat Jezus onder zijn dak zou inkomen. Zo zegt nu Petrus: Heere het is te groot voor mij, ik ben het niet waardig: *ga uit van mij, Heere, want ik ben een zondig mens.* Wil hij dan de Heere Jezus kwijt uit zijn leven? O nee, integendeel, want als hij bidt: Ga uit van mij, is het tevens een verzuchting in zijn ziel. Hij kon niet buiten zijn Zaligmaker. En waarom niet? Omdat de Heere Jezus krachtens het genadeverbond en de verkiezende liefde Gods niet meer zonder Petrus kan. Daarom zegt Petrus: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigens levens. Petrus is in zijn waarneming geringer dan al de weldaden hem bewezen, maar aan de andere kant begeert hij er steeds meer van te genieten. Herkennen we in de gestalte van Petrus ons leven? Zijn de weldaden des Heeren ons wel eens een oorzaak tot verwondering geworden? Maar weten we bovenal iets van de genadeweldaden bewezen aan de grootste der zondaren?

Wij houden deze maand dankdag. En temidden van de grote zorgen waarin we verkeren dacht ik toch dat daar alle reden voor was. Maar dan wel aan de voeten des Heeren in de gestalte van Petrus. Het komt bij de Heere op waarheid in het binnenste aan. En van nature zijn we enkel leugen. Het kan ook niet anders, aangezien we de leugenaar van de beginne toegevallen zijn. En daarom zijn we rechthebbende, hoogmoedige, alles

Inhoud

- 1 Meditatie: Dankdag - Onwaardigheid
- 3 Bijbelstudie: Gij heb mij in mijner moeders buik bedekt (17)
- 3 Eén keer is toch genoeg... (2)
- 5 De avondschemering van het leven (11)
- 6 Commentaar: Relitest
- 7 Terug naar de bronnen
- 9 Mediawijsheid (6)
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 14 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. 6

opeisende zondaren. Maar waarachtige bekering doet buigen in vernedering voor God. Alleen dat is de gestalte van het waar zaligmakende geloof. En bij dezulken wil de Heere nu wonen, bij die verbrijzeld zijn van geest en vernederd van hart. Maar ook in de verdere oefeningen geeft de Heere door de ontdekkingen des Geestes de vernedering des harten. O, wat zijn Gods kinderen stil en vervuld met aanbidding als de Heere het wonder tot een wonder maakt. Dan hoeft men niet naar een psalm te zoeken op de dankdag, maar dan zingt het vanuit de ziel: Wat zal ik, met Gods gunsten overlaân, Dien trouwen Heer' voor Zijn genâ vergelden? Dat klinkt ook door in de vernederde gestalte van Petrus. Zonder onwaardigheid geen dankbaarheid. En nu is het opmerkelijk dat het wonder plaats vindt in Petrus' dagelijkse arbeid. We zouden heel eenvoudig kunnen zeggen: het is een wonder in z'n bedrijfsleven. Veel wonderen heeft hij gezien en van grote dingen is hij reeds getuige geweest en het was hem tot verwondering. Maar hier wordt een gebeurtenis uit zijn dagelijks leven voor hem in een bijzondere zin een wonder, zodat er verootmoediging en aanbidding zijn mag aan de voeten des Heeren. Lezer(es), hebben we zo al eens een oog ontvangen voor Gods wondermacht. Zeker er zijn zorgen, grote zorgen zelfs, in de tijd die wij beleven

op het gebied van de wereld, de maatschappij, het gezin en vooral niet te vergeten de kerk. Is het dan geen wonder dat we nog niet vernield zijn? Nog geeft de Heere te zingen: Hij overlaadt ons dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen. Ja, maar is het ook een wonder? Ik bedoel in de beleving van onze onwaardigheid, zodat het een oorzaak van aanbidding wordt, dat de hemel ons nog dekt en de aarde ons nog draagt; dat de Heere nog genadetijd verleent. O, God wat een wonder dat de het me nog niet verslonden heeft en dat er nog bemoeienissen uit de hemel met mij zijn. Het zijn Uwe goedertierenheden dat we niet vernield zijn en Uw barmhartigheden die geen einde genomen hebben. O, denk er om dat Petrus in die gestalte van onwaarde Christus in Zijn heerlijkheid gezien heeft als de ene Bron van zegeningen, ja als de oorzaak van zaligheid. Alleen in deze gestalte komt God aan Zijn eer en de

zondaar aan de zaligheid. Christus verhoogt en de zondaar vernedert, dat alleen is de inhoud van het genadeleven. De wereld stelt alleen maar vlees tot haar arm en eindigt daarom alleen in eigen macht en kunnen. Maar een kind van God eindigt hier met al de weldaden bij ogenblikken in God. "Niet ons, o Heer! Niet ons, maar Uw Naam geef eer". Dat alleen is nu de erkentelijkheid van een gans onwaardig, schuldig schepsel in zichzelf. Die zeggen: Heere ik heb alles verbeurd en U bent aan mij niets verplicht, daarom is het een wonder in mijn ogen, ik zie het, maar doorgrond het niet. Zo mochten we als rentmeesters ootmoedig rekenschap afleggen over hetgeen God ons in het achterliggende seizoen toebetrouwde. "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens".

Kampen,

ds. J.J. Tanis

Bij dankdag:

"De weduwe, die wierp twee stukskens in de kist geprezen is van Hem, Die hare voorraad wist elks gaaf' is aangenaam, die déélt naardat hij hééft God rekent niet hoevéél, maar ván hoeveel men geeft"

J. Revius

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen** 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan: Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling): voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten. Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Gij heb mij in mijner moeders buik bedekt

Psalm 139:13,14

'Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt. Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken; ook weet het mijn ziel zeer we'.

Er is geen plaats waar David God kan ontgaan, onmogelijk kan hij zich voor God verbergen. Nee, het tegendeel is waar, *want...* (vs.13). Hoe bedekt zijn nieren ook mogen zijn voor elk schepsel, God bezit ze. Hij kent al zijn gevoelens en regeert ze, ook die het meest verscholen zijn. Zoals Hij ook van verre zijn gedachte verstaat. Hij doorgrondt David geheel en al, van buiten en van binnen, in alles en altijd. Ja, David zegt: Gij hebt mij bedekt in de buik van mijn moeder. O, overtreft dat uiteindelijk niet al wat hij gesproken heeft?

Gij, HEERE, zijt mijn Bezitter, want Gij hebt mij *gemaakt*. Gij bezit mijn nieren, Gij bezit *mij*. Zoals mijn nieren bedekt liggen in mijn schoot, zo hebt Gij mij eens verborgen in de schoot van mijn moeder. Gij formeerde mij en bedekte mij, die voor U nooit bedekt was en zich nooit voor U zal kunnen bedekken. Ik was bedekt voor mijn vader die mij genereerde en voor mijn moeder die mij droeg. Ik was in haar schoot, ik was haar het meest nabij. Zij voelde mij en had mij lief, zoals alleen een moeder de vrucht in haar schoot met tere liefde bemint. Maar toch was ik voor haar onbekend. Hoe bedekt was ik zelfs voor haar! Maar Gij, Die mij in de buik van mijn moeder bedekte, wist alles van mij af. Ik was voor iedereen verborgen, behalve voor U.

De mens brengt voort, maar wie hij voortbrengt, weet niemand. Gij evenwel had reeds voor ogen hoe ik worden zou, eer Gij mij maakte, eer dat ik er was. HEERE, Gij doorgrondt en kent mij, ja het is nooit anders geweest. Ik loof U!

Wonderbaarlijk gemaakt

Terwijl de Heere David maakte in de buik van zijn moeder, bedekte Hij hem negen maanden. Dat grote,

wonderlijke werk was alleen Hem bekend als Zijn geheim. Daarna liet Hij hem op Zijn tijd het levenslicht zien en maakte hem openbaar aan zijn vader Isaï die hem genereerde, en aan zijn moeder die hem baarde. Verblijd noemden zij hun jongste (en dus de minste van zijns vaders huis) *David*, dat is *lieveling* of *de geliefde*.

Bovenalles was hij naar het verkiezend welbehagen des Vaders een geliefde des HEEREN, Die hem vernieuwde naar Zijn beeld, wederbaarde tot een levende hoop en aan hem vervulde: 'De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die U vrezin; en Zijn verbond, om hun (die) bekend te maken' (Psalm 25:14). Ook nam zijn God hem van de schaapskooi, van achter de schapen, opdat hij een voorganger zou zijn over Zijn volk Israël, en Hij was met hem overal waar hij heenging (1 Kronieken 17:7,8). En nu, nu wordt de man naar Gods hart (1 Samuël 13:14) geweid door Gods goede Geest, Die hem inleidt in de verborgenheden van Gods deugden. Terwijl Gods alwetendheid en alomtegenwoordigheid tot zijn zielsvermaak schitteren in zijn geloofsoog en de wederliefde in hem is als een vuur, worden zijn gedachten geleid naar zijn wording, naar zijn begin, toen God hem wrocht in de schoot van zijn moeder. Hij krijgt te overdenken dat God, bij

Wie een vreselijke majesteit is, Zijn heerlijkheid bewees toen Hij hem formeerde. Op ontzagwekkende wijze werkend een onnaspeurlijk wonderwerk. Alleen bekend bij zijn Maker. Alleen door zijn Maker, Wiens geliefde hij is van eeuwigheid, Wiens kind hij is in de belofde Messias.

Hoe bodemloos wordt nu zijn belijdenis: HEERE, Gij doorgrondt en kent mij! Die gedachte vervult hem al meer en meer met diep ontzag. Al vuriger ontsteken in hem de reine bewegingen. Ze worden tot een stroom, tot een vloed, ja tot wateren der zwemmingen, waarin hij zich heilig verliezen mag – uitbrekend in lofprijzing: Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben!

Ik loof U, omdat... God verstaat van verre zijn gedachte, maar David kan zijn gedachte nauwelijks vertolken. Hij stapelt het ene woord op het andere, maar kan nauwelijks uitdrukken wat hij zeggen wil. Dat onuitspreklijke; het is maar een proberen, een beginnen. Zoals ook Paulus, als hij schrijft over het oneindig genadevermogen van de Vader der heerlijkheid: '...de uitnemendheid van de grootheid van Zijn kracht... naar de werking van Zijn macht (Efeze 1:19). En zoals hij schrijft van de eeuwige gelukzaligheid: '...een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid' (2 Korinthe 4:17).

O, het is maar een stamelen in aanbidding. Ook bij David. De kennis die U van mij hebt is mij te wonderbaar; zij is hoog, ik kan er niet bij. De wijze waarop U mij hebt gemaakt, is heel vreselijk wonderbaarlijk.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Eén keer is toch genoeg...

Vooraf op zondag "naarstiglijk" tot de gemeente Gods komen. Dat zegt de Heidelbergse Catechismus als uitleg van het vierde gebod. Naarstiglijk, dat wil zeggen met ijver en getrouw.

Wie deze woorden uit het leerboek op zich laat inwerken, zal toegeven dat het bepaald niet ijverig genoemd kan worden als men vrij gemakkelijk een kerkdienst laat schieten. Ijverig wil in

dit verband zeggen: je inspannen om er te zijn als de kerkdeuren opengaan. Daarbij past dan niet dat je het al genoeg vindt wanneer je maar één keer per zondag naar de kerk gaat. Dan ben je tevreden met het minimum. Op school of in het bedrijfsleven zegt men dan van zo iemand: 'Die loopt de kantjes er van af'. In het algemeen bestaat er voor zulke mensen weinig waardering.

Eigenwillig godsdienst

Naarstiglijk tot de gemeente Gods komen. Waarom moet dat eigenlijk? Allereerst 'om Gods Woord te horen'. Om in Zijn huis Zijn stem te mogen horen en 'Zijn Geest in mij te laten werken' (HC, Zondag 38). Daarom moet ik naarstiglijk komen. Om daar bekeerd te worden en onderwezen te worden. Omdat de Heere middellijk (DL 3\4, 17) werkt en ik volledig voor het gebruik van dit enige middel tot zaligheid verantwoordelijk ben. Verantwoordelijk voor mijn ziel en voor mijn zaad. Want door mijn voorbeeld trek ik mijn nageslacht mee, of af!

Wee de eigenwillige godsdienst! Daarin is de bedreiging bij het tweede gebod duidelijk. Direct gevolgd door de zegen die erbij beloofd wordt. Van kind tot kind, tot in duizend geslachten! Zoals in het oude Israël de stammen naar Gods Naam genoemd opgingen naar de plaats waar elk zich buigt, Zijn naam belijdt en roemt. Calvin heeft er op gewezen dat het de taak van ieder schepsel is te leven tot Gods eer. Daarom wordt de kerkdienst ook wel eredienst genoemd. De gemeente komt - als het goed is - samen tot eer van Hem Die hemel en aarde heeft geschapen.

Uitdelen

Al snel komt dan het verweer: Ja, maar wij kunnen toch Gods eer niet bedoelen? Wij zijn verloren zondaren. Juist. Dan hebt u nog meer reden om naar de kerk te gaan. Want daar in het huis van God komt de Heere in de gedaante van Zijn Woord langs om verloren zondaren de weg der bekeering te wijzen, de Weg, de Waarheid en het Leven te verklaren voor blinde dwazen.

Ieder die onbekeerd is, heeft daarom een extra reden om naar de kerk te komen. Daar is genezing van de zondekwaal te verkrijgen. Elke zondag wordt dat hemels medicijn twee keer voorgehouden en uitgedeeld. Als je leden en doopleden mist, vraag je je bezorgd af: 'Zouden deze mensen wel beseffen dat ze elke keer dat ze afwe-

zig zijn, de Heere voor niets langs laten komen?' Wat zal men, als men aan het eind van het leven staat en ziet hoe ernstig de zondekwaal is, spijt hebben van elke verzuimde kerkdienst. De Heere was er om het enige medicijn tegen de zondekwaal uit te delen, maar u was er niet. Heus, één keer is niet genoeg.

Voorbeeld

Moeten dan de werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid niet geschieden? Zeker, daar is de Bijbel duidelijk over. Die mogen niet alleen, maar die moeten zelfs doorgaan. De Heere Jezus Zelf genas op de sabbatdag. Daarin gaf Hij het voorbeeld. Maar het gaat wel om het juiste evenwicht. Wie een week niet eet, weet dat zijn krachten fors minder zijn. Hij kan zich niet meer inspannen. Wie een week welbewust het geestelijk voedsel overslaat, geeft te kennen dat hij daar geen behoefte aan heeft. Hij maakt duidelijk wel zonder te kunnen. Anders gezegd: zo iemand laat weten dat hij geen geestelijk leven heeft dat onderhouden moet worden. De werkers in de zorg zijn nodig. Bekend is dat er in die sector een chronisch personeelstekort is. Dat parttimers bijspringen, is bittere

Wie een week welbewust het geestelijk voedsel overslaat, geeft te kennen dat hij daar geen behoefte aan heeft.

noodzaak. Zeker op zaterdag en zondag. Maar het is onevenwichtig als juist op die dagen de moeders buiten hun gezinnen bijna de hele dag in touw zijn.

Zondagswerk moet gebeuren. Maar de gulden regel daarbij zou moeten zijn: ieder draait zondagsdiensten naar rato van de wekelijkse taakomvang. Iemand die slechts tweendiende van het aantal zondagsdiensten per jaar moeten draaien. Zo wordt de last evenwichtig verdeeld.

Voor moeders van gezinnen komt daar nog iets bij. Zij hebben primair een taak in hun gezin en dienen een voorbeeld te zijn voor hun kinderen. Als mama om de andere zondag in de verpleging of verzorging werkt, is dat

een verkeerd voorbeeld voor de kinderen. Jaren later kunnen oudere kinderen dat soms gebruiken om hun eigen slordige kerkgang te legitimeren.

Gezinscultuur

Op zondag naar de gemeente van God gaan. Waar moet je dan heen? Gelet op de vele kerken van reformatische signatuur die er in ons land zijn, is die vraag te plaatsen. Toch hoeft die vraag geen punt te zijn. Het is niet buiten Gods voorzienigheid als iemand een plaats binnen de Gereformeerde Gemeenten heeft gekregen. De Heere leidt ons leven. En met die leiding heeft de Heere iets te zeggen. Hij gaf binnen die kerk een plaats en wil daar nog wonen en werken.

Maar dat hoeft toch niet te betekenen dat je alleen maar in de plaatselijke gemeente naar de kerk moet gaan? Ook in naburige plaatsen zijn kerken van het eigen kerkverband... Sommigen mensen gaan een tweede dienst nogal eens naar een buurgemeente. Verandering van spijs doet immers eten. Daar kun je als mens best eens behoefte aan hebben, bijvoorbeeld omdat de eigen predikant wat eenzijdig of saai is. En zeker als het in de eigen gemeente preeklezen is, kan er toch niks op tegen zijn bij de burens naar de kerk te gaan? De gezinscultuur 'Pa, waar gaan we vandaag naar toe?' zal in de toekomst echter niet zonder gevolgen blijven.

Trouw

Onze plaats is in de eigen gemeente. En als daar het Woord gebracht wordt, hebt u daar uw plaats in te nemen. Ook als uw predikant wat minder talenten heeft. De dominee die uw gemeente mag dienen is door God daarheen gezonden. Met een boodschap. Dacht u nu werkelijk dat Mozes zo'n geweldige kanselredenaar is geweest? Zelf zegt hij zwaar van tong te zijn. En toch was het degene uit het Oude Testament waarmee de Heere wel de meest innige band heeft gehad en tot wie de Heere persoonlijk sprak. De Dordtse Leerregels zeggen dat de Heere de verkondigers van de zeer blijde boodschap zendt 'tot wien Hij wil en wanneer Hij wil (I, 3)'. De knecht die uw gemeente mag dienen is door de Heere gestuurd, met zijn gaven en met zijn beperkingen. Daar kunt u niet zomaar aan voorbij lopen. De Heere hecht Zijn zegen aan Zijn woord en niet aan gaven van mensen. De catechismus zegt daarom eenvoud-

dig dat we naarstiglijk naar de kerk moeten komen 'om Gods Woord te horen'. Dat staat er. Er staat niet: komen om een gevierde dominee te horen. Het gaat om de Boodschap. Niet om de boodschapper. Als het goed is valt die helemaal weg.

Samen

Er is nog een reden waarom het niet goed is kerkelijk te gaan shoppen. Een dooplid of lid van de gemeente staat onder toezicht van de kerkenraad. Wanneer leden elders gaan kerken, onttrekken ze zich daaraan. De ouderlingen kunnen dan niet nagaan of leden trouw opkomen. Ds. G.H. Kersten schrijft dat mensen die zo handelen door de kerkenraad ernstig moeten worden vermaand.

Nog belangrijker is dat mensen met elkaar de gemeente vormen, zeg maar het kerkelijk gezin. Dat betekent ook delen in elkaars vreugden en zorgen, er voor elkaar zijn. Wie maar zo nu en dan komt, onttrekt zich welbewust aan het gemeentelven. Ook dat is de onderlinge liefde verzaken. Samen trouw zijn, is de opdracht waar zegen op rust.

Eén keer is niet genoeg. Ieder is geroepen en verplicht naarstiglijk tot de gemeente Gods op te gaan om daar Gods Woord te horen. Want het geloof is alleen door het gehoor!

(slot)

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

Wanneer wij het leven en de plaats van Ethan geestelijk mogen leren kennen, is er ook plaats voor de arbeid van Hem, Die Davids Zoon en Heere is. Dat zijn de ware metgezellen op weg naar de eeuwigheid. Zij verstaan elkander, en het wonder van het genadehandelen van God, op weg naar de eeuwigheid. Zij zijn er ook aan ontdekt dat de begeerde wijsheid van Rehabeam niet verlost in het oordeel. 'Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden.'

De ware metgezel, mag de raad van de oude kiezen. Adam niet geleerd is Christus niet begeerd.

Eén van de eerste bezoeken in onze ambtelijke dienst was in een eenvoudig gezin. De man had een zelfstandig bedrijf en was daardoor sterk gebonden aan de landbouwbedrijven in de gemeente. Hij was een vraagbaak voor velen en een hulp voor de arm-lastigen. Bovendien, het allerbelangrijkste, waren zijn werkzaamheden met zijn eigen ziel en met die van de zijnen. De dood en de eeuwigheid waren opgebonden en dat gaf een verborgen leven met God. Hij was hartelijk verbonden aan de bevindelijke waarheid en aan de ambten. Er was ook een hartelijke band met de

11

De avondschemering van het leven

Een metgezel

“Wat man leeft er die den dood niet zien zal, die zijn ziel zal bevrijden van het geweld des grafes? Sela.”

Ethan, den Ezrahiel, stelt deze vraag aan ieder van ons. Ze zal niet door ieder worden aanvaard. De mens koos in de diepe val voor de dood en zoekt het leven in het zien en zinnelijke van deze wereld. Dat zijn ziel in de banden van de dood en het verderf zijn, voelt de mens niet. 'Want er zijn geen banden tot hun dood toe'.

In elk dorp of stad zijn dodenakkers te vinden. Wij weten waar ze te vinden zijn en velen hebben in het bijwonen van begrafenis het geweld van het graf gezien. Onverzadigd eist het graf het ontzielde lichaam op. 'Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde die van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet: Het is genoeg'.

De levensreis van de mens voert naar het einde, en dat is de dood en de eeuwigheid. Deze waarheid is onuitwisbaar, al wordt ze door velen als waarheid niet aanvaard. Daarom is de vraag van Ethan, den Ezrahiel, onderzoekswaardig. 'Wat man leeft er die den dood niet zien zal, die zijn ziel

zal bevrijden van het geweld des grafes? Sela'.

Het is belangrijk om te onderzoeken wie deze vraag stelt. Hij heeft geleefd ten tijde van Salomo en daarna, als het koninkrijk onder zijn zoon Rehabeam is gescheurd, en Sisak, de koning van Egypte, de vaste steden in Juda (ook Jeruzalem), innam en de tempel beroofde. Hij was een onderdaan van het vrederijk van Salomo. Hij heeft de breuk van de scheiding doorleefd en de beroving van de schatten van de tempel gezien. Hij zag het oordeel vanwege het verlaten van God en Zijn dienst. Wat overbleef was een lege godsdienst zonder God. 'Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen,

Indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen'.

Het is een genadewonder dat Ethan mocht geloven in de God van het volk en Zijn onveranderlijke keus van de Man naar Zijn hart. Daarin is de ruimte voor een volk, dat buigen mag voor het oordeel en voor Gods rechtvaardige straffen.

De levensreis van de mens voert naar het einde, en dat is de dood en de eeuwigheid.

pastorie en de zorgen van de pastoriebewoners.

Deze man was zeer bescheiden als het ging over het leven van Gods volk. Hij zag het alles wel liggen, maar doorleefde dat hij zichzelf er niet brengen kon. In de prediking werd zijn leven verklaard. Die voor de prediking niet konden buigen hield hij verre van zich.

Men ontdekt een ernstige kwaal bij hem. Een moeilijke tijd brak aan, voor hem en zijn gezin. Het was een wonderlijke tijd op het ziekbed en een gezegende tijd in de pastorale bezoeken. Onderworpen aan de leidingen Gods, en door een doorbraak in de arbeid van Israëls Geneesmeester, lag hij verenigd in God.

Zo brak na weken in het ziekbed te

hebben doorgebracht, de avondscheming van het leven aan. Het werd niet donker, maar de Heere deed zien op het licht van de verlossing. Zo zaten wij met het gezin, de laatste nacht rond zijn sterfbed. De dood was verslonden tot overwinning en de vrucht was een wonderlijke vrede. De kinderen werden één voor één bij zijn ziekbed geroepen. Het was een ontroerend afscheid. Daarna stak hij zijn hand naar mij uit. Met een zwakke stem sprak hij: 'Ik heb het nooit durven zeggen, maar nu mag het. Lieve broer, tot ziens'. Na zijn kinderen aan mijn zorg te hebben overgegeven, mocht hij heengaan en opgenomen worden in de rust die overblijft voor het volk van God.

Dadelijk bepaalde de Heere bij het getuigenis uit Psalm 34: 'Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden'.

Met dit getuigenis mochten wij hem toevertrouwen aan de schoot der aarde. Voorwaar, hij was een metgezel. 'Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk dat zij een vaderland zoeken'.

Dirksland,

ds. P. Blok

gevoelt. Wat een geestelijke armoede! Het gaat bij deze relitest niet om wat God van ons vraagt, maar over de vraag wat ik vind, denk, gevoel of geloof. Een dergelijke wijze van benaderen van religie en religieuze gevoelens is aantrekkelijk. De moderne mens bepaalt immers zelf wat goed voor hem is. Zo kiest hij er ook voor om te geloven of om niet te geloven. De religieuze mens bepaalt zelf welke religie het beste bij hem aansluit. Men gaat er daarbij van uit dat alle religies gelijk zijn, of althans gelijke waarde hebben. Het gaat immers om dezelfde God, zo zegt men dan. De wijze waarop Hij gediend wordt, moge verschillend zijn, maar uiteindelijk komt het allemaal op hetzelfde neer. De verschillen die er zijn, geven de ruimte om te kiezen. Deze wijze van denken past uitstekend in het postmoderne levensgevoel.

COMMENTAAR

Relitest

In samenwerking met religiewetenschappers van de Radboud Universiteit Nijmegen ontwikkelde het dagblad Trouw de Relitest. Door het aanklikken van een aantal vragen op de internetsite kun je bepalen met welke levensbeschouwing je opvattingen en keuzes de meeste verwantschap vertonen.

Niet al te serieus

We hebben nog maar net de C-factor test achter de rug. Daarmee kon je je calvinistische gehalte vaststellen. In het kader van de Maand van de Spiritualiteit lanceerde Trouw nu de Relitest. In het persbericht schrijft men: 'Welke levensbeschouwing past bij je? Ben je religieus? Je denkt al jaren dat je je thuisvoelt bij het boeddhisme, maar hoe weet je dat zeker? Sluit de islam of het christendom eigenlijk niet beter aan op jouw denkbeelden? De relitest van Trouw biedt uitkomst'. Nu moeten we dergelijke tests wel met een korreltje zout nemen. Daarvan raakte ik meteen al overtuigd toen ik de eerste vraag zag. Die ging over wat je zou doen als je op een receptie komt. Er staat een groot buffet. Het ziet er heerlijk uit. Uit de vier antwoorden kun je er een of meer kiezen. Daaruit moet blijken of je een smulpaap bent, of je geen varkens-

vlees of rundvlees eet en of je alleen biologische gerechten eet. Wat dat met religie te maken heeft? Bij varkensvlees (dat eten islamieten niet) en rundvlees (dat eten hindoes niet) kan ik dat nog begrijpen. Maar als je kiest voor het antwoord waarmee je jezelf bestempelt als een smulpaap, dan moet dat volgens de test dus iets zeggen over je levensbeschouwing. Dat lijkt me hoogst twijfelachtig. Smulpapen kom je niet alleen tegen bij christenen, maar evengoed bij joden en mohammedanen. Dus niet al te serieus nemen deze test. Net zomin als we de c-test serieus moeten nemen.

Geestelijke armoede

Toch steekt hier een diepere gedachte achter. De mens van de eenentwintigste eeuw is meer dan ooit een individu geworden. Hij wil niet afhankelijk zijn. Hij heeft zijn eigen opvattingen en maakt zelf zijn keuzes. Daarbij laat hij zich niet gezeggen door een van buiten komende norm. Hij is zichzelf tot norm geworden. De Bijbel als het normgevende Woord van God speelt daarbij in veel gevallen geen rol meer. Aan de hand van de eigen opvattingen en de keuzes die hij maakt, bepaalt hij vervolgens met welke religie hij de meeste verwantschap

Geen keuzemenu

Hoewel we de relitest niet al te serieus moeten nemen, moeten we er toch ook niet luchthartig aan voorbij gaan. Alles wat ook maar enigszins zou kunnen leiden tot de gedachte dat er ten diepste in de verschillende godsdiensten geen verschil zou zijn, moet ons pijn doen. Vanuit de wetenschap dat er maar één godsdienst is, die niet alleen pretendeert de waarheid te zijn, maar dat ook is, zouden we heilig verontrust moeten zijn over initiatieven zoals van het vanouds christelijke dagblad Trouw. Er is maar één God en er is maar één Middelaar Gods en der mensen. Er is maar één waarheid. Dat is de waarheid van het Woord van God.

Door het Woord worden wij onderwezen in de werkelijkheid van ons gevallen bestaan en in de mogelijkheid van zalig worden om niet. Dat Woord leert ons ook hoe God wil dat wij ons leven zullen inrichten. Hoe onze handel en wandel moeten zijn. Dat kan het boeddhisme ons niet leren. Dat leert ons de islam evenmin. Ook het jodendom schiet tekort. Christus heeft gezegd: 'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven'. De Bijbel houdt ons geen keuzemenu voor op basis waarvan wij onze religieuze voorkeur kunnen bepalen. Wij moeten wederom geboren worden.

Onderlinge gemeenschap

Het postmoderne levensgevoel dringt echter ook door in de kerkelijke gemeente. Veel gemeenteleden hebben moeite met de geloofsleer. Zij vinden deze te absoluut en te moei-

lijk. Het gaat hun meer om de ervaring en de beleving van het christen-zijn. Zij bepalen uiteindelijk zelf door hun eigen keuzen wat hun goed lijkt en wat niet. De Schrift wordt dan vaak op een eigen manier geïnterpreteerd. De devaluatie van de belijdenisgeschriften spreekt in dit opzicht boekdelen. Men komt tot een eigensoortige geloofsbeleving en geloofsgevoel. De eigen ervaring is belangrijker dan het belijden. Dat vertaalt zich bij sommigen ook in het kerkbezoek. Om het religieuze gevoel te bevredigen, zoekt men een prediking waarbij men zich goed voelt. De binding aan de eigen gemeente, waar men gedoopt is, belijdenis heeft gedaan, soms kin-

De Bijbel houdt ons geen keuzemenu voor op basis waarvan wij onze religieuze voorkeur kunnen bepalen. Wij moeten wederomgeboren worden.

deren ten doop heeft gehouden, wordt gaandeweg minder. De neiging om eens buiten de deur te kijken, krijgt spoedig een structureel karakter. De bezetting tijdens de middag- of avonddienst op zondag, de leer-dienst, komt in de verdrukking. Het levensbeschouwelijk individualisme verdraagt zich niet met de Bijbelse gedachte van onderlinge gemeenschap. Op vele plaatsen in Gods Woord wordt die gemeenschap, zoals die niet alleen in het dienen van God door de gelovigen tot uitdrukking komt ('Ik ben een gezelschap van allen, die U vrezen, en van hen die Uw bevelen onderhouden', Psalm 119:63), maar ook door onderling hulpbetoon benadrukt. Met name in de brieven van Paulus wordt ons de onderlinge gemeenschap als vrucht van het christelijk geloof in velerlei opzichten aangewezen. Paulus prijst de Efeziërs voor hun liefde tot al de heiligen (Efeze 1:15). Hij vermaant de Galaten: 'Draagt elkanders lasten en vervult alzo de wet van Christus' (Galaten 6:2). Hij roept de Thessalonicensen op tot een heilige wandel en onderlinge liefde (1 Thessalonicensen 4:1-12).

Deze voorbeelden zouden met vele vermeerderd kunnen worden. We hebben voor de Bijbelse gedachte van onderlinge gemeenschap, collectiviteit, genoeg aan het Woord van Christus als Hij de tweede tafel van de wet

samenvat met: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Daar staat het kerkbezoek en de binding aan de eigen gemeente niet los van.

Binding aan eigen gemeente

Wat zou het resultaat zijn als u aan een 'relitest' zou meedoen, waarbij vragen gesteld zouden worden over uw binding aan uw eigen gemeente? Zo in de zin van: Als in een naburige gemeente een 'populaire' dominee of een student, die voor het eerst een stichtelijk woord spreekt, zou voorgaan, wat zou u dan doen? (meerdere antwoorden zijn mogelijk):

- a. ik zou de eigen gemeente niet voorbijlopen, zelfs als er leesdienst zou zijn, want daar hoor ik thuis op grond van doop en belijdenis;
- b. ik zou de gelegenheid te baat nemen om die dominee of student te beluisteren, alleen als er in de eigen gemeente leesdienst zou zijn;
- c. ik zou de gelegenheid te baat nemen om die dominee of student te beluisteren, want mijn eigen dominee hoor ik vaak genoeg en verandering van spijs doet eten;
- d. ik zou de gelegenheid te baat nemen om die dominee of student te beluisteren, want ik heb gehoord dat hij heel erg actueel preekt;
- e. ik zou de gelegenheid te baat nemen om die dominee of student te beluisteren, want ik heb gehoord dat hij de jeugd erg aanspreekt;

- f. ik zou de eigen gemeente niet voorbijlopen, want daar heb ik geestelijk voedsel voor mijn ziel mogen ontvangen;
- g. ik zou de eigen gemeente niet voorbijlopen, ook niet tijdens de catechismusprediking, want dan zou ik een stuk van de uitleg van de geloofsleer missen.
- h. ik zou de eigen gemeente niet voorbijlopen, want dan mis ik de mogelijkheid om met de geestelijke en tijdelijke noden van de gemeente mee te leven, die in het gemeenschappelijk gebed de Heere worden opgedragen.

U kunt misschien zelf nog wel meer mogelijke antwoorden bedenken. Uit uw score kunt u zelf wel opmaken hoe het staat met uw binding aan en liefde voor de gemeente waar de Heere u in Zijn voorzienigheid een plaats heeft gegeven. De relitest van Trouw moeten we maar met een korreltje zout nemen. Als u er aan mee zou doen, dan zult u zien dat u hoog scoort op de noemer christendom, maar dat uw overtuiging ook wel wat overeenkomst vertoont met andere levensbeschouwelijke tradities. Ik beveel u de hierboven genoemde relitest aan. Neem hem niet met een korreltje zout, maar leg uw/jouw leven er maar naast.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Terug naar de bronnen

Wat weten we eigenlijk van Guido de Bres? Dat hij de opsteller is van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Het jaartal 1561 is al wat moeilijker. Dat er een school in Rotterdam deze naam draagt. Een naam die gegeven is aan het kleine 'Reformatorisch Atheneum', dat sinds 1970 ging uitgroeien tot een scholengemeenschap. Om de hartelijke verbondenheid aan de gereformeerde belijdenis tot uitdrukking te brengen binnen dit onderwijsinstituut.

Maar wat weten we verder over het leven en werk van Guido de Bres? Over zijn enkele nagelaten geschriften? Gedurende zijn korte leven is

deze 'reformator van de Nederlanden' zeer werkzaam geweest in de dienst des Heeren. Op 45-jarige leeftijd werd immers hij als martelaar voor de naam en de zaak des Heeren aan de galg gehangen.

Zijn leven

Hij was nog jong, ongeveer twintig jaar, toen het lezen van de geschriften van de reformatie tot eeuwige zegen werden gelezen. Daarom moest de glasschilder uit het 'Belgische' Hene-gouwen breken met de roomse kerk, waarvan hij evenals zijn moeder een trouwe aanhanger was. Ongeveer 27 jaar oud moest hij door de vervolgingen vluchten naar Engeland. Zijn

vierjarig verblijf daar heeft hem geestelijk 'gevormd' door de ontmoetingen met o.a. á Lasco, Micron en Datheen. Als rondtrekkend prediker ging hij terug naar zijn vaderland, de zuidelijke Nederlanden. Daar geeft hij leiding aan een gemeente onder het kruis, die door de krachtige werking van Gods Geest mag groeien.

In 1555 komt zijn eerste geschrift uit: 'Het wapen van het christelijk geloof', waar we straks op terug komen. Het jaar daarop moet hij weer vluchten, dit keer naar Zwitserland. Daar is hij diepgaand theologisch gevormd. In 1559 keert hij terug naar zijn vaderland. Hij dient de gemeenten van Rijssel en Valenciennes. Daar trouwt hij met Catherine Ramon. Het huwelijk wordt gezegend met vijf kinderen. Inmiddels is het 1561, het jaar van de Nederlandse geloofsbelijdenis, die door Guido de Bres is opgesteld. In de nacht van 1 op 2 november wordt er een pakje gegooid over de muur van het kasteel gegooid, waar overheidspersonen zetelen. Een pakje met een brief en...een geloofsbelijdenis. Ergens in de omgeving in een tuinhuisje was dit document opgesteld. Echter de Bres moet weer vluchten, nu naar Frankrijk waar hij met zijn gezin wat rust vond. In deze periode schrijft hij 'De wortel, de oorsprong en het fundament van de wederdopers', dat in 1565 wordt gedrukt. Eén van zijn weinige geschriften. De laatste twee jaar van zijn leven bevindt de prediker zich vooral in Valenciennes.

Zijn einde

Hij wordt daar gearresteerd en gevangen gezet in 'het kasteel', waar zes jaar geleden de geloofsbelijdenis over de muur is geworpen om als gereformeerde gemeenten erkenning door de overheid te krijgen. Later wordt hij overgebracht naar 'een donker hol', een sombere vunzige kerker. Van hier uit heeft hij ook brieven geschreven aan zijn moeder en aan zijn vrouw. Ontroerende documenten, die u echt eens zou moeten lezen. Op de laatste zaterdag van mei 1567 wordt om tien uur het doodsvonniss voltrokken. Hij neemt op de binnenplaats van de gevangenis afscheid van zijn medegevangenen met de woorden: 'ik ben heden veroordeeld tot de dood om de leer van de Zoon van God. Geloofd zij Hij, ik ben er zeer om verheugd. Ik had nooit gedacht dat God me een dergelijke eer zou verlenen...' Nadat hij andere gevangen aangespoord heeft om goede moed te hebben, citeert hij uit het laatste Bijbel-

boek: 'zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja zegt de Geest, opdat ze rusten van hun arbeid'. Op het marktplein wordt hij aan de galg gehangen. Terwijl hij in gebed neergeknield ligt, wordt hij wreed gedwongen de ladder op te gaan. Ook zijn toespraak daarna om de overheid te gehoorzamen maar ook de zuivere leer te bewaren wordt afgebroken. Tot verbijstering van de omstanders, zelfs de soldaten. Zijn lichaam is zeer ondiep begraven en waarschijnlijk door wilde dieren opgegeten. Aan zijn moeder had hij verwonderd geschreven: 'en dat voor mij, ellendige aardworm, omringd met zwakheid en gebrek...'

Zijn belijdenis

Hij heeft niet zo veel geschreven, niet kunnen schrijven. Maar wát hij geschreven heeft, willen we zo graag onder uw aandacht brengen. Want het gaat om de bronnen van de reformatie, de bronnen van de gereformeerde belijdenis. We verwijzen u daartoe naar de advertentie op de laatste pagina van deze Saambinder. Alle gegevens die daar staan hoef ik hier niet over te nemen. Leest u deze bladzijde maar aandachtig. Er is namelijk een stichting opgericht om de werken van Guido de Bres opnieuw uit te geven. Deze stichting verdient onze hartelijke steun. Secretaris van deze stichting is onze vriend A. A. Roukens, behorend tot onze gemeente te Nieuw-Beijerland. Hij zet zich samen met anderen met hart en ziel in voor de (her)uitgaven. In samenwerking met uitgeverij Gebr. Koster te Barneveld heeft men inmiddels twee werken van Guido de Bres uitgegeven. Allereerst 'de Nederlandse Geloofsbelijdenis met kantttekeningen en uitgeschreven bewijsteksten. Eveneens een beschrijving van de tijd, het leven en werk van Guido de Bres'. Wat is het nodig in onze tijd onze belijdenis te kennen en er tot in onze ziel van overtuigd te zijn dat onze belijdenis niets anders doet dan eerbiedig het Woord naspreken. Met mond én hart welteverstaan. Daarom zijn we zo blij met deze uitgave, waardoor één van onze drie formulieren van enigheid dichterbij ons gebracht wordt. Hier klopt het hart van de kerk der eeuwen. Het gaat ons daarbij om het naspreken, ook van onze jongeren, met het hart: '...en wij geloven zonder enige twijfeling al wat in de Heilige Schriften begrepen is, en dat niet zo zeer omdat ze de Kerk aanneemt en voor zodanige houdt, maar

omdat de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat ze van God zijn... (NGB 5m)' Onderzoek toch deze bronnen, opdat we hartelijk en bevindelijk mogen nastemelen: 'Dit alles (de leer van de drie-eenheid) weten wij, zo uit de getuigenissen der Heilige Schrift, alsook uit Hun werkingen, en voornamelijk uit degene, die wij in ons gevoelen...(NGB 9a)'. Schrift en belijdenis, niet als loze kreet, maar als beleving van het hart. Voor jong en oud, zeker ook in onze tijd vol verwarring en verwatering.

Zijn wapen

Het tweede geschrift dat 'De stichting heruitgave werken Guido de Bres' ons voorlegt is 'Het wapen van het christelijk geloof (1565)'. In de ondertitel staat 'geschikt om weerstand te bieden aan de vijanden van het Evangelie, waardoor we ook de oudheid van ons geloof en van de ware Kerk kunnen leren kennen. Verzameld vanuit de Heilige Schrift en uit boeken van de kerkleraars, de concilies en verscheidene andere auteurs'. Eigenlijk is dit geschrift voor het eerst vertaald uit het Frans in het Nederlands. Aan de hand van teksten uit Gods Woord en citaten van kerkvaders wordt aangevoerd, dat de leer van de kerk der reformatie overeenkomt met de leer van de 'oude' kerk uit de eerste eeuwen. Met dit werk geeft Guido de Bres de gemeente een wapen in handen om de leer van de reformatie te verdedigen. Eerst wijdt hij drie hoofdstukken aan de eigenschappen van de drie goddelijke Personen. Vervolgens behandelt hij de wet, de vrije wil, de enige Middelaar, de doop, het avondmaal en nog andere onderwerpen. En dit alles allereerst vanuit Gods Woord. Duidelijk wordt hier wat hij belijdt in de NGB 7m: '...men mag ook gener mensen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijk stellen met de goddelijke schriften...' Misschien dat er later op deze uitgaven nog eens terug gekomen kan worden.

Wanneer we de uitgave(n) direct bij voornoemde stichting bestellen, komen de gelden geheel ten goede aan haar ideële doelstelling: het vertalen en verbreiden van de geschriften van deze Godsgezant uit de 16de eeuw, die zo veel voor de kerk in ons vaderland heeft mogen betekenen. Moge zijn belijdenis ook onze belijdenis zijn. En zijn wapen ook ons wapen!

Media eisen keuze van binnenuit
Zonde valt te concretiseren. Het eerste artikel in de gepubliceerde serie van de Commissie Moderne Media toonde dat techniek twee kanten heeft. Positieve aspecten. Maar internet brengt ook in contact met dingen die de toets van Gods liefdegeboden niet kunnen doorstaan. Het zet aan tot onmatig begeren, tot misbruik van Gods Naam, tot seksuele zonden. Te veel om op te noemen. Het eerste artikel spoorde aan tot mediaopvoeding. Die begint in het gezin.

Als de ogenschijnlijk onschuldig ogende speelfilm het huis binnensluipt, is terugkeer nog mogelijk, zei het tweede artikel. 'Als je samen te verbent gegaan in het kijken naar speelfilms en het zo moeilijk is om daar een punt achter te zetten'. Ook als ons geweten zegt dat iets zonde is, zijn we van nature geneigd erin te volharden. Daarom spoort het artikel aan tot gebed om leiding en hulp van de Heilige Geest. Ook dat dient in het gezin te beginnen.

Via de computer vallen allerlei televisieprogramma's te bekijken. Dus het is nodig als gezin de oude argumenten tegen het bezit van televisie opnieuw helder in gedachten te brengen. De verschijningsvorm veranderde, aldus het derde artikel. De televisie stond midden in de huiskamer. Een computer kan privé-bezit zijn. Maar de inhoudelijke argumenten tegen de dikwijls met Gods geboden strijdige programma's blijven van kracht.

Zonde zit dieper

Er zijn ondertussen mensen die menen dat zij niet zondigen, als er in uiterlijke zin niets op hen valt aan te merken. Zij gaan er bijna prat op dat zij niet zo slecht zijn als de tollenaar in de tempel. Ze trekken van leer tegen kwaad bij andere mensen. En inderdaad: de Heere gaf Zijn wet om die na te leven. De Almachtige vraagt ook in uiterlijke zin gehoorzaamheid. Zijn geboden hebben een samenleving op het oog waarbij mensen God niet verachten en elkaar

geen kwaad doen. Een maatschappij die leefbaar is. Hij straft wie weigert in dat spoor te gaan.

Vanuit die wetenschap waarschuwen ouders tegen zonde, stellen zij grenzen, bewaken zij. En zij proberen –als het goed is– de primaire vraag naar wat God wil tot vanzelfsprekendheid te maken in het hart van hun kinderen. Soms vermanen ze hun kinderen. Soms vermaant een kerkenraad ouders. Bijvoorbeeld als ze volharden in het gebruik van moderne media voor werelds vermaak. Als het goed is, gebeurt dat uit liefde. En omdat ze elkaar niet over hebben voor het kwaad. De kerkenraad betreft bij zijn vermaning concrete geboden: het vijfde, of het zevende, of het achtste. Laat het als ouders of als jonge mensen zover liever niet komen.

De boodschap van vader en moeder, van de ambtsdrager zegt: Afstand nemen van alles wat scheiding maakt

'Kiest u heden, wie gij dienen zult'. Leven op een soort derde weg kan in onze cultuur niet meer.

tussen God en mij: de zonde. Dat betekent: jongeren waarschuwen dat hun computer, dat internet, dat de media zomaar het persoonlijk gebruik van het Bijbeltje verdringen. Want het msn-en slurpt zoveel tijd op dat ik vanachter de computer zo m'n bed in rol – zelfs zonder bidden. En dan geldt dat ieder die gedoopt is en tot de gemeente behoort geroepen is tot vreemdelingschap.

Mediaopvoeding in het gezin, vermaning van de kerkenraad zal echter nooit de enkele spits mogen hebben dat het genoeg is in uiterlijke zin in het spoor van Gods geboden te lopen. De zonde zit dieper dan alleen in concreet, aanwijsbare overtredingen. Bij het leren leven naar Gods wet en het opvoeden in de vreze des Heeren stuiten ouders en ambtsdragers vroeg of laat op de kern van alle kwaad: Dat

het de mens ontbreekt aan liefde tot de naaste. En hoe het menselijk hart van nature tot God zegt: 'Ga weg'. Hoe het de zonde uitnodigt: 'Kom maar!' Alleen uiterlijke betrachting schiet tekort. Ouders die hun kinderen opvoeden in de vreze des Heeren, wijzen er als het goed is telkens op dat het leven naar Gods geboden altijd dient te gebeuren vanuit de echte liefde tot God. 'Ja maar, vader, moeder: Hoe kom ik aan die liefde?' Die kan de Heere werken door Zijn Woord en Heilige Geest. In de wedergeboorte. Dan krijgt het doen van Gods geboden een totaal andere dimensie. Dan ervaart een mens de wet niet meer als lastige dwang en verplichting. Hij begeert Gods geboden te doen uit liefde.

Gewetensvorming

De generale synode drong aan op gewetensvorming en gaf daarbij concrete handvatten. De Commissie Moderne Media heeft dat in de voorgaande artikelen willen uitwerken. Gewetensvorming stopt - als het goed is - echter niet bij het uiterlijk bijbrengen van regels en normen. Die heeft ook ten doel de regels en normen te relateren aan wat God van ons vraagt: liefde tot Hem en tot Zijn dienst en tot Zijn geboden.

Daar ligt een grote opdracht voor ouders: voorleven! Wat kan dat moeilijk zijn voor vaders en moeders. Onmogelijk. Juist als ons eigen geweten ons aanklaagt. Als de vorst der duisternis ons in het gezicht slaat met de beschuldiging dat we zelf God en Christus niet echt kennen.

Het gaat binnen de gesecculariseerde wereld niet om incidentele afwijzingen. Het gaat om een grondhouding. Dat wij ons verplicht weten - zelfs als we wanhopig bekennen een genadeloos mens te zijn - tot een "wandel in de hemelen", tot een leven als "geroepen heiligen". Leven als "geroepen heiligen" betekent dat wij ons niet alleen distantieëren van vermaak of seks via internet, uitsluitend omdat de kerkenraad dat wil. Maar dat wij als ouders en kinderen telkens bewust en beslist moeten kiezen: tussen Koning Jezus of koning computer. Heel concreet.

Het gaat erom dat ieder in eigen leven en vanuit eigen geweten bij het participeren in de wereld zich inspant om verre te blijven van het kwaad. Het gaat erom te leren dat wij zonder de zonde van binnenuit af te wijzen geen toekomst hebben. Van onszelf kunnen wij dat niet. Wat is een mens zon-

der wederbarende genade? Toch is het de enige weg. Jozua zei het al: 'Kiest u heden, wie gij dienen zult'. Leven op een soort derde weg kan in onze cultuur niet meer. Hebben wij niet te lang van twee walletjes gegeten?

Liefdedienst

Het menselijk hart zegt tegen God: 'Ga weg'. Het nodigt de zonde uit: 'Kom maar!' Toch vraagt de Almachtige gehoorzaamheid. Het uitwendig

betrachten van Gods geboden is onmisbaar. Maar het schiet tekort. Kijk maar naar Johannes 15. Het Oude Testament tekent de wijnstok als Israël in zijn verhouding tot God. De Heere Jezus typeert Zichzelf als de ware Wijnstok. Dat vernedert de Joden.

Zo moeten ook wij nederig en schuldig leren vrucht dragen als ranken van de ware Wijnstok. Dat kan niet. Er moet een wonder gebeuren in ons leven. Leert het van harte bezig zijn

met die zorg niet om ver bij het kwaad vandaan te blijven?

(slot)

Commissie Moderne Media

Contact

Als er vragen zijn, kunt u reageren via: info@commissiemediagg.nl of schriftelijk aan de Commissie Moderne Media, p/a. L.A. Kroon, Harzstraat 26, 3446 DM Woerden.

BOEKENNIEUWS

**“Het volk uit Abraham gesproten”
door B. Hooghwerff;
uitg. Den Hertog, Houten, 302 blz.,
ISBN 978 90 331 2189 0; € 23,50.**

Zoals de titel aangeeft gaat dit boek over mensen uit het Joodse volk. En dan wel in het bijzonder over hen die tot de kennis van Christus zijn gebracht in de 19^e eeuw. Tijdens deze eeuw zijn velen uit het Joodse volk tot kennis der waarheid gekomen. De Heere wilde met hen wonderlijke wegen gaan. Dit boek laat dit op overtuigende wijze zien. De boeiende schrijfstijl van de jonge diaken uit Klaaswaal, B. Hooghwerff, nodigt uit tot lezen.

De wegen van de Heere zijn wonderlijk. Abram Hijmans heeft dit ervaren. Het is zeer opmerkelijk dat J.P. Bloch tijdens zijn begrafenis heeft gesproken. Deze was 55 jaar 'zendeling onder Israël' te Rotterdam. Spoorwerk naar zijn levensgang en werk onder de Joden heeft tot heden weinig resultaat opgeleverd. Opeens lees je dan over hem in dit nieuwe boek! Het is één van de verassing van deze uitgave. Ook lezen we over de gezusters Harst. Zij werden beiden gedoopt in Oud-Alblas op 12 februari 1854. Een verslag van deze indrukwekkende dienst is geheel in het boek opgenomen.

Interessant zijn de onderlinge contacten

tussen de bekeerde Joden in de 19e eeuw. Van Abraham Capadose is bekend dat hij nauw verbonden was aan de eenvoudigen onder hen. Over hem lezen we ook in dit boek.

Over de bekende Joodse christenen, zoals Da Costa, Schwartz en anderen is veel geschreven. Over de eenvoudigen weinig. Dit laatste doet B. Hooghwerff in deze nieuwe uitgave. Dat is waardevol. Ook over de 'bekenden' schrijft hij. Het betreft dan vaak gegevens die wat minder bekend zijn. Het hoofdstuk over Schwartz heeft veel bekende gegevens en staat wat los van de andere hoofdstukken. Het boek besluit met de beschrijving van enkele bekeringen van Joodse kinderen. De Heere heeft 'het volk uit Abraham gesproten' niet verstoppen.

Ook dit boek van B. Hooghwerff van harte aanbevolen!

Lisse,

ds. C. Neele

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. G.J. Baan te Kapelle-Biezelinge.

BEDANKT

Voor Beekbergen en Brakel:
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Voor 's-Gravenhage:
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Voor Moerkapelle: ds. A.T. Vergunst te Carterton (Nieuw Zeeland);
Voor Utrecht: ds. P. van Ruitenburg te Chiliwack (Canada).

■ PASTORIEZORGEN 1

Ds. C.G. Vreugdenhil uit Vlissingen heeft ongeveer 3½ jaar geleden een Burn-out gehad. Daarvan is hij hersteld, zodat het werk weer gedaan mocht worden in prediking en pastoraat. In de achterliggende maanden is er echter sprake van een terugslag. Nadat eerst één keer per zondag werd gepreekt, moet nu volkomen rust gehouden worden. Gehoopt wordt dat dit een verdere terugval voorkomt. De Heere gedenke onze broeder en geve rust aan de voeten van de Man van smarten.

■ PASTORIEZORGEN 2

In de pastorie van Rijssen-Zuid zijn zorgen over de gezondheid van **mevr. Schreuder**. Na een operatie en onderzoek is gebleken dat er kwaadaardige cellen zijn boven de neusholte tegen de oogkas. De behandeling zal plaatsvinden door middel van bestralingen. Deze zullen gebeuren tijdens een ziekenhuisopname. Gewacht wordt op een oproep. Opnieuw zijn er grote zorgen in het gezin van onze broeder. Vele jaren geleden heeft de Heere wonderlijk willen helpen in soortgelijke zorgen. Hij is de

onveranderlijke God. Dat moge ook nu worden ervaren. De Heere gedenke mevr. Schreuder en onze broeder. 'En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U.'

Lisse,

ds. C. Neele

■ GEREFORMEERDE GEMEENTE TE ZEIST 125 JAAR

Onze gemeente behoort tot de groep van gemeenten binnen ons kerkverband die hun oorsprong vinden in de negentiende eeuw. Volgens historische gegevens vond de instituering plaats op woensdag 12 november 1884. De gemeente bestaat dit jaar derhalve 125 jaar. Redenen te over daarin Gods weldadigheden en trouw ootmoedig te erkennen en aan dit heugelijk feit gepaste aandacht te besteden.

Omdat destijds aan het 100-jarig bestaan breed aandacht werd gegeven, zal de herdenking ditmaal op bescheidener schaal plaatsvinden, binnen de beslotenheid van de eigen gemeente. Onze eigen predikant ds. J.J. van Ekeveld hoopt op zondagavond 15 november een herdenkingspreek te houden. Verder is er op zaterdag 14 november een speciale gemeentemiddag, waarin jong en oud worden betrokken. De Heere schenke oprechte dankbaarheid. Hij was, al die jaren, de Getrouwe, tegenover zoveel ontrouw. Soli Deo Gloria!

Ter gelegenheid van de herdenking wordt een prekenboek uitgegeven getiteld "Naar Uw gemaakt bestek". Hierin zijn 11 preken opgenomen van predikanten die in deze 125 jaar de gemeente hebben gediend. Belangstellenden buiten Zeist kunnen in het bezit komen van dit boek door het overmaken van € 17.50 op rekeningnummer 37.52.74.227 t.n.v. Kerkenraad Geref. Gem. Zeist, onder vermelding van "Jubiläumboek" en adresgegevens.

Kerkenraad Geref. Gemeente te Zeist

■ HERDENKING 40-JARIG AMTSSUBILEUM DS. R. BOOGAARD

In een speciale kerkdienst mocht ds. R. Boogaard op 1 oktober jl., herdenken dat hij 40 jaar geleden in het ambt van predikant is bevestigd. Na votum en groet liet hij zingen Ps. 48:4, las Psalm 48 en ging voor in gebed. Na het gebed is gezongen Ps. 27:3, 5 en 7. Als tekst voor deze dienst nam ds. Boogaard Job 36:24a: "Gedenkt dat Gij Zijn werk groot maakt." 40 jaar geleden mocht hij de ambtelijke bediening aanvangen. Toen hij beroepbaar werd gesteld, was voor

hem de grote vraag: Welke gemeente zou de Heere aanwijzen? Belangrijk was te mogen weten in de weg van de Heere te gaan. Bang om een eigen weg te gaan. De jeugd werd aangesproken en vermaand om geen eigen weg te gaan. Daarentegen de Heere te vragen of Hij de weg wil wijzen. Een voorrecht dat hij niet zelf behoefde te kiezen. Op een morgen kwam een antwoord. Bij de ontvangst van een enveloppe sprak de Heere tot hem bij het openen: "Dit is de weg, wandel in dezelve." Een beroep van de gemeente Leiden. Met een meerderheid van één stem was hij gekozen. Nu de Heere hem de weg had gewezen, was zijn vragen om een boodschap mee te krijgen. De Heere heeft hem antwoord gegeven. God zei tot Mozes: "De Heere, de God uwer vaders heeft mij tot u gezonden." De boodschap hield in: "Ga nu tot de kinderen van Mijn volk zeggen: Ook nu ben ik nog Dezelfde." Dit was ook bij de intrede de tekst. Zijn vragen was of hij tot bemoediging ook vruchten op zijn arbeid mocht zien, wat de Heere heeft waargemaakt. Zowel in eigen gemeente als daarbuiten. Ds. Boogaard geeft enkele gedachten weer naar aanleiding van de gelijkenis van de zaaier. Het was tot troost dat het zaad ook in zwarte grond viel. Van de lege plaatsen tijdens de diensten had hij veel verdriet. Satan was er wel, altijd. Paulus zegt: "Zijn gedachten zijn ons niet onbekend." Christus staat voor Zijn werk in. Welke waarde heeft dat werk voor ons? Heeft het waarde voor ons? Wij zijn van nature zo eigenwijs. Als de Heilige Geest ons gaat ontdekken, zien we onze hoogmoed. Armen worden met goederen vervuld, rijken worden ledig heengezonden. Als wij gaan inleven, wie wij zijn, dan gaan we zakken. Dan beamen we de tollenaarsbede: "O God, wees mij, arme zondaar, genadig." Dan wordt er plaats gemaakt voor die gezegende Borg en Zaligmaker. Aan onze kant is alles met zonde bevlekt. Nu het wonder, dat Hij dit alles bedekt met Zijn bloed. Hij mocht geloven daar iets van te hebben ervaren. Gods kinderen zijn gebonden aan dit Woord. Een wonder als dit Woord weerklinkt in het hart. Heeft die arbeid vrucht gebracht in ons leven? Het is een gelukkig volk dat mag zien dat redding in Hem mogelijk is. Hij betreurt het dat weinig wordt gehoord van het werk van Gods Geest in het hart van Gods kinderen. Weemoed kan zijn hart vervullen als wordt gezien op hen die heengingen van Gods kinderen. Gemeente, jonge mensen, beseffen wij het voorrecht dat wij hebben als we zien op de nodigheden. Vanwaar dit onderscheid. Niets van de mens komt in aanmerking. Verwondering over de

goedheid van God. Wat heeft God bewogen dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven. Een dierbaar Evangelie, waarin de weg ter behoudenis wordt gewezen. Hij verhaalt hoe de gesprekken gingen in het leven van Gods kinderen in het voor- geslacht. De genade van God wordt onafhankelijk aan de mens geschonken. De Heere houdt Zijn Kerk in stand. Daartoe heeft God Zijn Zoon gegeven. Wat een wonder dat God naar een mens wil omzien. Hij merkt op gewerkt te hebben met het talent dat de Heere heeft gegeven. Van nature zijn we haters van God en onze naaste. Door genade onvoorwaardelijk aan Gods kant mogen komen. Christus heeft voor hen geleden. Dit heeft hij getracht in de prediking door te laten klinken. Gods werk groot maken. Een voorrecht als de prediking vrucht mag dragen, als we daar deel aan mogen hebben. Anderzijds vreselijk als we dit moeten missen. Gods kinderen gaan een goede toekomst tegemoet.

Na het dankgebed wordt nog gezongen Ps. 111:5. Ds. G. Heijkamp spreekt namens de classis uit met blijdschap getuige te zijn van deze herdenkingsdienst. Met verwondering gewaagt hij ervan dat ds. Boogaard 40 jaar in de classis Amsterdam mocht dienen. Met lust om die enige Naam, Die onder de hemel is gegeven te verkondigen. De Heere heeft het waar gemaakt: "Ik ben met u, Ik sterk u." Ds. Van Ekeveld sprak namens de PS Noord-West en de predikanten. Hij memoreert dat ds. Boogaard een gewaardeerde plaats mocht innemen. Het is alles onverdiende goedheid van God. Burgemeester Zonneville sprak namens de burgerlijke gemeente felicitaties uit met het 40-jarig ambtsjubileum. Hij bewaarde goede herinneringen aan de persoonlijke ontmoetingen. Hij zou vele woorden kunnen gebruiken, maar eindigt met een gedicht van dichter A. Roland Holst. Ouderling Van Dijke sprak felicitatiewoorden uit namens kerkenraad en gemeente. Met Samuël mocht wel worden getuigd: "Eben-Haëzer". Hij wenste hem toe het loon van een getrouwe dienstknecht te ontvangen. Op zijn verzoek wordt ds. Boogaard staande Ps. 92:8 toegezongen. Ds. Boogaard spreekt tenslotte een dankwoord uit voor hetgeen is gezegd en wenst dat de Heere het zal vervullen. Nadat nog is gezongen Ps. 72:11 legt hij de zegen op de gemeente.

G. Schipaanboord, scriba

■ VERSLAG VERGADERING CLAS- SIS AMSTERDAM 23 SEPT. 2009

Namens de roepende kerk van Enkhui-zen opent ds. C. Neele de vergadering. Vervolgens memoreert hij het overlijden

van ouderling Gilles van Belzen van de gemeente te Den Helder op 74-jarige leeftijd. Hij heeft het ambt 38 jaar mogen bekleden. Oud-ouderling Jan Hotting van de gemeente van Opperdoes overleed op 89-jarige leeftijd. Hij heeft de gemeente van Opperdoes 38 jaar als ouderling mogen dienen. Ds. Neele spreekt de wens uit dat de Heere de weduwen zal ondersteunen in dit verlies en dat Hij ook hun nageslacht moge gedenken. Verder noemt hij het 40-jarig ambtsjubileum op 1 oktober 2009 van ds. R. Boogaard.

Naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte Jesaja 55 spreekt ds. Neele enkele woorden ter overdenking.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G. Heijkamp, preses; ds. C. Neele, assessor; G.J. van Pijkeren, 2^e assessor; C.W. Bos, quaestor; C. Vonk Noordegraaf, scriba.

Hierna komt het financieel overzicht van het classicaal Kerkblad aan de orde. De penningmeester, dhr. H. Bosch, heeft dit van een schriftelijke toelichting voorzien. Hij wijst erop dat de € 1,50 verhoging van abonnementsgeld in 2009 niet voldoende is om het tekort op te heffen. De inkomsten uit advertenties lopen terug en de verzendkosten stijgen. Zijn voorstel is om het abonnementsgeld voor 2010 fors te verhogen. Besloten wordt om € 20,- vanuit de classisgelden naar het Kerkblad te boeken en verder zal de redactiecommissie zich over de problematiek bezinnen en op de volgende vergadering met een voorstel komen.

Namens de classicale evangelisatiecommissie (cec) stelt de voorzitter van deze commissie, G. van Pijkeren, voor, om in de plaats van oud-diaken T. Sluiter uit Den Helder ouderling G.C. van Brummelen uit Zaandam te benoemen in deze commissie. De vergadering stemt hiermee in. Nu de Stichting Beheer Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten classis Amsterdam een feit is, nu de statuten gepasseerd zijn, is het voorstel om beide tijdelijk benoemde bestuursleden J. Schouls en K. Brandemann definitief te benoemen. Ook met dit voorstel gaan de afgevaardigden akkoord. Vervolgens wordt vanuit de cec voorgesteld om aan het bestuur toe te voegen ouderling J.W. van Dijke en diaken C.J. van Heeringen. De vergadering gaat met deze benoemingen akkoord.

Het voorstel dat betrekking heeft op de verbouwing van de keuken bij Simon de Looier, wordt door de commissie ingetrokken. Op advies van het deputaatschap Evangelisatie wordt er eerst een totaalplan van de verbouwing gemaakt: keuken en kamer voor evangelist Krijgsman. Gevraagd wordt of deze verbou-

wingen niet door het deputaatschap betaald dienen te worden en of de gelden van de opgeheven gemeente te Haarlem hiervoor aangewend mogen worden. Volgens het evangelisatiesta-tuut dienen gebouwen en voorzieningen door de classis beschikbaar te worden gesteld. Kosten voor onderhoud zijn voor rekening van het deputaatschap. Haarlem heeft gelden beschikbaar gesteld voor Woordverkondiging via zending en evangelisatie, zonder verder een nadere bepaling te geven.

Hierna leest de preses de schriftelijke verslagen voor van de gehouden kerkvisitaties in de gemeenten beneden het Noordzeekanaal: Lisse, Hoofddorp, Leiderdorp en Katwijk.

Uit de verslagen komt naar voren dat het pastorale werk zonder problemen mag plaatsvinden en dat de onderlinge verhoudingen goed zijn. Scholen, verenigingen, catechisaties hebben de aandacht, ook de offervaardigheid mag goed zijn, maar er wordt maar weinig gesproken van geestelijke vrucht. De preses spreekt na het voorlezen van de verslagen uit dat we het langzamerhand zo gewoon gaan vinden dat er in verslagen van kerkvisitaties zo weinig gesproken wordt over geestelijke vrucht. Ligt hier niet een punt voor verootmoediging en biddend onderzoek, waarom de Heere Zijn hand zo stil houdt.

Vanuit Oosterend wordt doorgegeven dat gemeenten er op bedacht moeten zijn dat zij een deel van de energiebelasting terug kunnen krijgen. Zij moeten er wel zelf actie voor ondernemen.

Hoofddorp wordt aangewezen om de classis op 27 januari 2010, om 10.00 uur,

te Lisse bijeen te roepen. Na iedereen bedankt te hebben sluit ds. Boogaard op verzoek van de preses de vergadering met gebed, waarin hij tevens een zegen voor de maaltijd vraagt en laat daarna zingen Ps. 89:7.

C. Vonk Noordegraaf, scriba

■ DEPUTAATSCHAP BIJBELVERSPREIDING

Dhr. W. Chr. Hammink heeft aangegeven binnen afzienbare tijd zijn werkzaamheden als algemeen secretaris van het deputaatschap Bijbelverspreiding te willen beëindigen. In verband hiermee heeft het deputaatschap in zijn laatste vergadering tot nieuwe algemeen secretaris aangesteld: dhr. D. Harkes, Dr. Hamburgerlaan 59, 2771 JR te Boskoop, tel. 0172-210028. Deze aanstelling is ingegaan per 1 oktober 2009. In voorkomende zaken kunt u vanaf heden met hem contact opnemen. De Heere stelle hem voor ons deputaatschap en daarin voor de voortgang van het werk in Gods Koninkrijk tot rijke zegen.

Namens het Deputaatschap
Bijbelverspreiding,
ds. E. Hakvoort, secretaris

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2009

Pag. 114/115, **gemeente AMSTERDAM-NOORD.**

Scriba is nu: G.P. de Vries, Kadoelenweg 119, 1035 NC Amsterdam, tel. 020-631 24 93.

Contactpersoon +16 vereniging "Onderzoekt de Schriften" is nu: G.P. de Vries, voornoemd.

BERICHTEN

■ ZEEUWSE ZENDINGS-DAG TE GOES

Op **zaterdag 14 november** hopen de zendingscommissies van classis Goes, Middelburg en Tholen de 47^e Zeeuwse zendingsdag te houden in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Tholen, ds. G.H. Kerstenstraat 2. Ds. G.J.N. Moens hoopt een openingswoord te spreken. Nadat de kinderen van de -12 verenigingen van Tholen de opbrengst van verkocht oud papier zullen hebben

overhandigd, zal mevr. Alinda Paul iets te vertellen over haar werk in Papua. Ds. J. Schipper hoopt de middag te besluiten. Collecte t.b.v. het zendingswerk. Aanvang: 14.30 uur.

■ BIJEENKOMST BOND MANNEN- VERENIGINGEN TE WOERDEN

Op **zaterdag 14 november** wordt in de Bethlehemkerk van de Gereformeerde Gemeente te Woerden, Oudelandseweg 50 de jubileumbijeenkomst van de Bond van Mannenverenigingen van de Geref.

Gemeenten gehouden.

Deze 20^e bondsdag begint om 10.30 uur en eindigt om 14.30 uur. Spreker is: ds. M. Karens over: "Het ambt aller gelovigen". Openingswoord door de voorzitter, ds. A.A. Brugge.

Broodmaaltijd van 12.00 tot 13.00 uur, die u gratis wordt aangeboden.

Een ieder is van harte welkom! Voor informatie: m.bogerd@flevoland.nl

■ ZANGMIDDAG VOOR/MET VERSTANDELIJK GEHANDICAPTEN

Ook dit jaar, op **zaterdag 14 november**, organiseert het mannenkoor Groot Rotterdam weer een traditionele zangmiddag voor en met verstandelijk gehandicapte vrienden. Locatie: Bethelkerk Langenhorst 104, Rotterdam-Zuidwijk. Aanvang 14.30 uur. Collecte t.b.v. de vereniging Helpende Handen.

■ ZANGAVONDEN

Barendrecht

Op **zaterdag 14 november** wordt er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Barendrecht, Ploegwei 1, een zangavond gehouden. Medewerking hieraan verlenen: het Ridderkerks mannenkoor en het jongerenkoor "Laudate Deum" uit Ridderkerk. Beide koren staan onder leiding van Henri Adema. Organist: Bert Roest. Collecte t.b.v. bouwfonds van genoemde gemeente. Aanvang 19.30 uur.

Beekbergen

Op **vrijdag 13 november** wordt er een koor- en samenzangavond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Beekbergen, Ruitersmolenweg 29. Medewerking verlenen het gemengd koor "Jeduthun" uit Genemuiden, het gemengd koor "Jubilate Deo" uit Nunspeet en het jeugdkoor "Het Kleinood" uit Beekbergen.

Collecte t.b.v. vakantieweken gehandicapten. Aanvang: 19.30 uur.

Hoogeveen

Op **vrijdag 13 november** wordt er een psalmzangavond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Hoogeveen, Coevorderstraatweg 50 te Noorscheschut. Het gemengd koor "Cantate Domino" uit Oudemirdum hoopt hieraan medewerking te verlenen. Ds. A. Schot zal een meditatie houden. Collecte t.b.v. schulddelging kerkgebouw. Aanvang: 19.45 uur.

Werkendam

De Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **vrijdag 14 november** een koor- en samenzangavond in de

Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Opening door ouderling C. Hoogendoorn.

Naast samenzang zullen medewerking verlenen: het gemengd koor "Cantate Deo" uit H.I. Ambacht o.l.v. Gerard de Wit, het jeugdkoor "Hamaälôth" uit Houten o.l.v. Albert van Hell en het jeugdkoor "Benjamin" uit Slikkerveer o.l.v. Jeannet van den Heuvel-Brouwer. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding. Aanvang: 19.30 uur.

■ GROOT SAMENGESTELD JONGERENKOOR

Het Groot Samengesteld Jongerenkoor o.l.v. Evert van Dijkhuizen gaat in 2010 weer van start. Jongeren van 16 tot 35 jaar zijn van harte welkom. De repetities worden gehouden op de zaterdagen 13 februari, 13 maart, 10 april en 8 mei in de Fonteinkerk te Amersfoort. De uitvoeringen zijn op zaterdag 15 mei (Zaltbommel) en 12 juni (Kampen). De opbrengst is bestemd voor de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten. Kosten voor deelname: € 10,- p.p. Op zaterdag 29 mei is er een uitvoering in Amersfoort. De opbrengst hiervan is ten bate van het Deputaatschap Evangelisatie. Opgave bij Lydia Vogelaar, mailadres: rvogelaar@refdag.nl. Vermeld je naam, adres, woonplaats, mobiele nummer en koorpartij (sopraan, alt, tenor of bas).

■ VERKOPING TE 'S-GRAVENZANDE

De vrouwenvereniging "Draagt elkan anders lasten" te 's-Gravenszande organiseert op **woensdag 11 november**, van 14.00-16.30 uur, een verkoping in de Westerkerk van de plaatselijke Geref. Gemeente, Obrechtlaan 21. De opbrengst hiervan is voor de kerk en vakantieweken voor gehandicapten.

■ CONFERENTIE OVER AUTISME

Zaterdag 21 november presenteert de werkgroep 'Autisme in de kerk', bestaande uit medewerkers van Eleos, De Vluchtheuvel, SGJ Chr. Jeugdzorg, Op weg met de ander en Helpende Handen, een brochure voor ambtsdragers over autisme. In deze brochure wordt ingegaan op autisme en krijgen ambtsdragers concrete handreikingen over hun omgang met mensen met autisme. Tijdens deze conferentie voor ambtsdragers zal mev. dr. J. Schaap-Jonker, universitair docent godsdienstpsychologie aan de Protestantse Theologische Universiteit, een lezing houden.

Locatie: gebouw Gomarus scholengemeenschap te Gorinchem, Hoefslag 11. Tijd: 10.00-12.30 uur.

■ CONTACTDAG LICHAAMELIJK GEHANDICAPTEN HELPENDE HANDEN

Op **zaterdag 21 november** organiseert Helpende Handen een contactdag voor mensen met een lichamelijke handicap. 's Morgens hoopt ds. L. Terlouw een meditatie te verzorgen. 's Middags hoopt een voorlichter van "Bonisa" een presentatie te geven over gehandicaptenzorg in China. Locatie: kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Barendrecht, Ploegwei 1. De bijeenkomst begint om 10.30 uur en is om 15.30 uur afgelopen.

Opgave **vóór 14 november** aan het Landelijk Bureau van Helpende Handen, tel. 0348-48 99 70, e-mail: info@helpende handen.nl.

■ VOORTGANG NOODHULP SUMATRA

De hulp aan de slachtoffers van de aardbeving op Sumatra is in volle gang. Vier weken na de aardbeving staat het officiële dodental op 1100. De schade aan gebouwen, wegen en bruggen is enorm. Nu de eerste inventarisaties gedaan zijn, blijkt dat ongeveer 200.000 families hun huizen verloren hebben.

Tot eind oktober ontvingen we ruim € 21.000,-, waarvoor we u hartelijk dankzeggen. Dit bedrag wordt nu besteed aan directe noodhulp voor ongeveer 100 gezinnen in de omgeving van de stad Padang. Vanaf 2 oktober heeft onze partner World Relief aan deze gezinnen onder meer voedsel, tenten en medicijnen verstrekt. Ook is er een generator geplaatst.

World Relief maakt bij dit noodhulpproject gebruik van lokale organisaties, omdat zij de omgeving het beste kennen. Deze organisaties proberen ook de dorpen te bereiken waar nog geen hulp geboden wordt. Men verwacht tot eind november bezig te zijn met de directe noodhulpverlening, waarbij de nadruk ligt op voedselhulp, puinruimen en de inrichting van de tijdelijke huisvesting. De regentijd komt eraan en daarom is het van het grootste belang om onderdak te hebben. In december zal er een begin gemaakt worden met het herstellen van de verwoeste huizen. Hiervoor is nog steeds veel geld nodig. We bevelen deze mensen aan in uw gebeden en in uw daadwerkelijke hulp. Uw gift kunt u overmaken op giro 307447 t.n.v. Bijzondere Noden te Woerden o.v.v. "Noodhulp Sumatra". Wij zeggen u bij voorbaat hartelijk dank voor uw bijdrage.

L. van der Maas, algemeen secretaris

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 8 NOVEMBER 2009

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 14.30 uur ds. Karens; Alblasserdam 9.30 leesdienst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. De Waard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur stud. G.W.S. Mulder en 15.00 uur ds. Van Manen; Arnhem 15.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 uur ds. J. Karels en 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul; Bodegraven 16.30 uur ds. Paul; Boskoop 19.00 uur stud. Baaijens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 18.30 uur ds. Van Rijswijk; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Dinteloord 14.00 uur ds. Brugge; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 15.00 uur ds. De Wit; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Joosse en 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Enter 15.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. W.J. Karels; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenhage 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds.

Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Haamstede 18.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 15.30 uur ds. W. Harinck; Houten 11.00 uur leesdienst en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kapelle-Biezelinge 9.30 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. Baaijens; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Hakvoort (H.D.); Krabbendijke 14.00 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 15.30 uur ds. Labee; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tanis; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 14.00 uur ds. De Heer; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Baan; Nieuwerter Aa 10.00 (H.A.) en 19.15 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Gunst en 15.30 uur stud. Maljaars; Nijkerk 9.30 uur ds. Hogchem en 18.30 uur ds. Schot; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. Tuinier; Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Oostvoorne 18.30 uur stud. Visser; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Joosse; Opperdoes 18.30 uur ds. Kattenberg; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schipper; Poederoyen 14.30 uur ds. L. Blok; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Poortvliet 18.30 uur ds. Gunst; Puttershoek 15.00 uur ds. Pater; Rhenen 10.00 uur ds. Van Gelder en 16.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. Van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en

18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Van Rijswijk; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. Brugge; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Driessen en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 16.30 uur ds. Driessen; Slie-drecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 leesdienst en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. Terlouw; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Melis; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. Bakker; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. Tuinier; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 10.00 uur stud. Maljaars en 18.30 uur leesdienst en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.30 uur ds. Verschuure; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. Moens; Wierden 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Zwijndrecht 9.30 leesdienst en 14.30 uur ds. Van Gelder.

■ DINSDAG 10 NOVEMBER 2009

Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Oosterland 19.30 uur ds. Hakvoort; Sint Annaland 19.30 uur ds. Baan; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Van Gelder; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ WOENSDAG 11 NOVEMBER 2009

Nieuwerter Aa 19.45 uur ds. Baan; Nisse 19.30 uur ds. Moens; Opheusden 19.30 uur ds. Van Dieren.

■ WOENSDAG 11 NOVEMBER 2009 DANKDAG

Aalburg 9.30, 15.00 en 19.30 uur ds. Van Gelder; Arnhem 14.30 en 19.30 uur ds. W. Harinck; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. Schipper; Eindhoven 15.00 en 19.30 uur ds. Brugge; Goudswaard 9.30 en 14.30 uur ds. Vermeij en 19.30 uur ds. Van Aalst; Hellevoetsluis 14.30 en 19.30 uur ds. Terlouw; Herkingen 14.30 en 19.00 uur ds.

“Wacht op Hem, zoals de nacht wacht op de morgen. Hij zal niet vertoeven. Klim op uw wachttoren en kom er niet af; maar wacht op Hem door gebed, geloof en hoop.”

Samuel Rutherford

Tuinier; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. Visscher; Leerdam 10.00, 14.30 en 19.30 uur ds. Karens; Meeuwen 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. Verweij; Middelharnis 9.30 uur ds. De Heer en 14.30 en 18.00 uur ds. Bakker; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Oosterend-Texel 10.00 en 15.00 uur ds. Heijkamp; Oud-dorp 14.30 en 19.00 uur ds. Mondria; Rijsen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. C. Harinck; Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. Kattenberg; Stad aan 't Haringvliet 14.30 en 19.00 uur ds. Van Eckveld; Utrecht 14.30 en 20.00 uur ds. Van der Net; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. Schot.

■ DONDERDAG 12 NOVEMBER 2009

Aalst 19.30 uur ds. Van Belzen; Dinteloord 10.00 uur ds. Gunst en 19.00 uur ds. Schipper(dankdag); Ermelo 19.30 uur ds. Pater; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

■ VRIJDAG 13 NOVEMBER 2009

Oostburg 14.00 uur ds. Tuinier (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiers-

gracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsmann; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Orgelbouw Advies Commissie
 een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

VOGG

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Neem voor meer informatie contact op met
 Dhr. H. den Hollander
 Tel. (010) 435 44 35

KLASSE
 MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
 Johannus - Eminent
 Domus - Ahlborn

Stolk
 orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
 Krabbenrijke, Oostpolderweg 1
 Nederhemert Nld., Ormeelingstraat 36
 Beesd, Veerweg 14
 Papendrecht, Overtoren 18

UNIEK IN PRIJS

MEDIAWIJZER ORGANISEERT CONFERENTIE

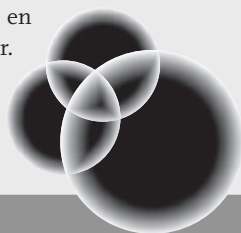
'DE WERELD OP ZAK'

OVER HET GEBRUIK VAN MOBIELTJES

Vrijdag 27 november 2009 | 13.30 – 18.00 uur

SPREKERS OP DE CONFERENTIE:

- J.P.L.A.H. (Hans) Appel - lector 'Computer Science & Sensor Technology' aan de Hanzehogeschool Groningen.
- Drs. R. (Remco) Pijpers - directeur van de Stichting Mijn Kind Online en specialist Jeugd en Media van KPN.
- Dr. S.D. (Steeff) Post - mediator, coach en trainer in de publieke en non-profitsector. Post is nauw betrokken bij het kerkelijk jeugdwerk en heeft veel werkervaring in de zorg en het onderwijs.

Voor ouders en (groeps-) opvoeders in kerk en onderwijs die zich professioneel of ambtshalve bezighouden met de (media-)opvoeding van kinderen en jongeren.

Inschrijfgeld € 35,- p.p. (inclusief € 7,50 voor de maaltijd en de nieuwe brochure 'De wereld op zak').

Locatie: Erdee Media Groep, Apeldoorn, Laan van Westenek 12, 7336 AZ Apeldoorn.

U kunt zich aanmelden via de website, maar ook telefonisch via de Erdee Media Groep: Alieke Baan, tel. 055 - 5390222.

< MEDIAWIJZER >

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OVER PROGRAMMA EN AANMELDING OP WWW.MEDIAWIJZER.NL

Israël verdient...

Lectuurwerk
Bijbelverspreiding
Evangelieverkondiging

Bijbels onderwijs

Diaconale hulp

onze steun!

Uw gift is welkom

op nr. 4618 63 723

t.n.v. Deputaatschap
voor Israël

Postbus 400

3440 AK Woerden

Tel. 0348 – 489 929

E-mail: info@boardforisrael.nl

**BARNEVELDSE
BEGRAFENISVERENIGING**

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT
Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-441812

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

**Als je er samen niet
meer uitkomt...**

Mediation is een optie.

SDPIADVIES

dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
www.sdpadvies.nl

Ook voor coaching en interim-management

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

SHG

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

TEN BATE VAN HET EVANGELISATIEWERK

Een prachtig kinderboek voor de leeftijd v.a. 10 jaar. Jongens uit de grote stad... komen in aanraking met het evangelisatiewerk. 90 pagina's, mooi ingebonden en geïllustreerd. Leesniveau AVI 6/E4.

Abel: de eerste mens die sterft, maar hij gaat naar de hemel. Kaïn: de eerste moordenaar, hij gaat zijn eigen weg. Luisteren naar Genesis 4 met actuele toepassingen.

In ons land wonen inmiddels veel allochtonen. Daaronder zijn ca. 370.000 Turken. Wat is hun achtergrond, hoe leven en denken zij, hoe gaan wij ermee om?

NIEUW!

DE WITTE BAL

A. Vogelaar-van Amersfoort €7.50
90 pag. mooi ingebonden

**HET BLOED VAN ABEL
EN DE WEG VAN KAÏN**

J. van 't Hul €7.50
74 pag. paperback uitg.

ONZE TURKSE NAASTE

Div. scribenten €3.50
98 pag. pocketbundel

Bestellen?

Dhr. A.E. Schouten, tel. 010-4505995 of per e-mail: aeschouten@kliksafe.nl Bij afname van 10 ex. ineens geen administratie- en portokosten.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE Geref. GEMEENTEN

NIET BIJ BROOD ALLEEN...

De huisgemeenten willen graag een regionale Bijbelschool met internaat opzetten in het Noorden van China. Het betreft hier theologisch onderwijs in Gods Woord en de onder ons bekende belijdenisgeschriften. Per winterseizoen zal vijf maanden les worden gegeven. De kosten hiervoor bedragen ca. € 12.500,- per seizoen. Ons bestuur heeft besloten dit mooie project te steunen.

Voorganger L: "Er is zoveel dwaling en verwarring, dat onderwijs noodzakelijk is om bij de oude paden te blijven".

Mogen we ook dit zo belangrijke werk in uw gebed en uw gaven aanbevelen?

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v.
Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudsontaylor.nl

CHRISTELIJK CENTRUM

**De
Bron**

Uitnodiging

EVANGELIESATIEPOST GER. GEM.

OPEN DAG IN MERKSEM

DV ZATERDAG

14

NOVEMBER

10.00 tot 15.00 uur

- Ontmoeting en gezelligheid
 - Consumpties, broodjes, salades, echt Belgisch brood
 - Snoepzakken en -rollen
 - Boeken en CD's
 - Demonstratie kaarten maken en verkoop
 - Autopoetsmiddelen e.d.
 - Lampen en woonaccessoires
 - Powerpointpresentatie over grof wild
 - Powerpointpresentatie over De Bron
- Kortom... een gezellig dagje uit voor het hele gezin...

Hartelijk welkom!

EVANGELIESATIEPOST, OUDE BAREELLEI 64, MERKSEM

de Ster-serie
brans en de boog
brentz en de kip
op zoek naar het Kind
Petrus en de baan
de sprong in de beek
€ 7,50 per deel

€3,50
Wat moeder vertelde
Om voor te lezen vanaf 6 jaar.
Om zelf te lezen vanaf 8 jaar.

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-483055
www.delezerboeken.nl - e-mail: delezer@kiksale.nl

'Uit de Bron'

**het Oude en Nieuwe Testament compleet
in 7 delen met 450 vertellingen.**

Op duidelijke en leerzame wijze brengt C. van Rijswijk
de vertellingen tot de kinderen.

De sprekende illustraties verduidelijken de tekst.

Compleet € 159,00; per deel € 26,00

© Uitgeverij de Lezer

AMBTSKLEDING
ROUWKLEDING
KOORKLEDING
ZAKELIJKE KLEDING

**Véél
aanbiedingen
PROFITEER
NU!**

**Wij zijn
verhuisd!**
Oosteinde 85a
Scherpenzeel

Openingstijden ma - do van 9.00 - 17.00 u vr van 9.00 - 21.00 u
za van 9.00 - 13.00 u Tel. bereikbaar van ma - za van 8.00 - 20.00 u

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL | T (033) 258 98 30

Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Te Huur: Rustig gelegen ééngeswoning in Poortugaal (nabij Rotterdam) met grote tuin. Woonoppervlakte ca. 105 m2, 3 slaapkamers + zolderkamer. Nette bewoning vereist. Huurperiode in overleg. Huurprijs nader overeen te komen. Voor meer info bel 010 - 497 84 41 tijdens kantooruren.

Nieuw van De Ramshoorn

Hulp in benauwdheden Een Yerseke dwangarbeider in Duitsland (1940-1945)

H. Nieuwenhuize

Tegen zijn wil moet Hubrecht Nieuwenhuize het rustige Zeeuwse plaatsje Yerseke verlaten om in een van de grauwe fabriekssteden in het Duitse Ruhrgebied te gaan werken voor de vijand.

Na wonderlijk bewaard te zijn tijdens zware bombardementen en twee jaar omzwerven kan de thuisreis worden aanvaard.

320 pagina's, rijk geïllustreerd. Prijs: **24,95**

Verschenen

Bestel nu een exemplaar.
Er is grote belangstelling!

BESTELSTROOK

Ja, hierbij bestel ik:

.... ex. **Hulp in benauwdheden** à 24.95

U kunt deze bon, in een envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

Naam
Adres
Postcode
Woonplaats
Telefoonnr.

De Ramshoorn, Lange Vorststraat 21 Goes
tel. (0113) 221909 www.ramshoorn.nl Schuutseshop - Krulningen

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

**Identiteit
Kwaliteit!**

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
 Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
 T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
 E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
 GOES - YERSEKE

Vos
 begrafenisverzorging

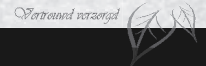
Wij verzorgen begrafenissen
 (geen crematies) op de gehele Veluwe,
 in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoergers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
 Kampen e.o. T (038) 3332 383
 Rijssen e.o. T (0548) 540 053
 overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 T (0577) 401 689

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
 Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
 uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartlaan 13
 3131 ES Vlaardingen
 Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

kina
 begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
 010-450 66 26 0182-58 39 32
 Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Begrafenis Verzorging Tollenaar
 Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
 Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

STENEN VLOEREN

ook voor kerkvloeren

de grootste keus!

Grote showroom van 1200 m²

700 Soorten tegels en natuursteen in voorbeeldvloeren

Montage door eigen vakmensen

Met of zonder vloerverwarming

Acties?
 Bij ons altijd scherpe prijzen!

KROON
 VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c - 4221 DJ Meerkerk - Tel.: (0183) 354 225
 Direct aan de A27 gelegen tussen Gorinchem en Utrecht, afd. 25
 Openingstijden showroom: ma.-vr. 8.00-17.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur

www.kroonvloereninsteen.nl

JONGERENBLAD

Daniël

[GRATIS]

Daniël is hét jongerenblad dat actueel, aansprekend en bezinnend tegelijk is. Een jongerenblad dat geeft om jongeren. Daniël kost slechts € 27 per jaar. NU ABONNEE WORDEN? DAN ZIJN DE LAATSTE NUMMERS VAN DIT JAAR GRATIS!

Fam./dhr./mw.**

Initialen: _____ Tussenvoegsel(s) _____

Achternaam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Bank- of gironr: _____

Geboortedatum: _____ [dd-mm-jjjj]***

Telefoonnummer: _____

Email: _____

* Voorwaarde is dat u tenminste tot D.V. eind 2010 abonnee blijft.
 ** Doorhalen wat niet van toepassing is. *** Van de rekeninghouder.

Bon opsturen naar:
 Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
 Antwoordnummer 2108
 3440 VB Woerden

Of vul de bon in op www.jbgg.nl/daniel

NIEUW!

Waardevolle uitgaven van Guido de Brès

Guido de Brès is, na een moedig getuigenis, de marteldood gestorven. Zijn nalatenschap was voor hem niet alleen een belijden met de mond, maar – door genade – ook een geloven met het hart.

De Stichting Heruitgave Werken Guido de Brès stelt zich ten doel om de werken van Guido de Brès vanwege hun rijke inhoud meer bekendheid te geven. Als u de boeken via de Stichting bestelt, steunt u het werk van de Stichting die momenteel andere werken van Guido de Brès vertaalt.

Verzendkosten per deel: € 3,50
Bij gelijktijdige bestelling van beide delen: franco verzending

Het wapen van het christelijk geloof

De Nederlandse Geloofsbelijdenis is onlosmakelijk verbonden met de naam van Guido de Brès (1522-1567). Tot op heden is deze belijdenis een gezaghebbend geschrift. Andere werken van hem zijn veel minder bekend. Het eerste boek dat hij schreef, kort na zijn overgang tot het protestantisme, was *Le baston de la foy chrestienne*, waarvan de eerste druk in 1555 verscheen. Dit boek is ooit vertaald in het Nederlands, maar tot op heden nooit gevonden. De vertaling van *Le baston* verschijnt nu in het Nederlands onder de titel: *Het wapen van het christelijk geloof*.

Het wapen van het christelijk geloof is geschreven om, gewapend met theologische waarheden, de strijd aan te binden met de vijanden van het Evangelie. De eerste drie hoofdstukken wijdt Guido de Brès aan de eigenschappen van de drie Goddelijke Personen. Elke deugd van God bewijst hij met Gods Woord. Een derde deel van dit boek besteedt hij hieraan, voordat hij overgaat tot behandeling van verschillende hoofdpunten uit de geloofsleer.

Het wapen is een geschrift uit de tijd van de reformatie, dat ons terugvoert naar de bronnen van de Vroege Kerk. Veelvuldig worden er kerkleraars geciteerd, met name Augustinus, maar ook Chrysostomus, Hieronymus, Bernardus van Clairvaux en anderen.

Het boek is voorzien van een waardevolle index van de voornaamste onderwerpen en belangrijke uitspraken.

Vertaling: drs. E.W. Karels-Boonzaaijer en drs. A. Schimmel-Boonzaaijer
Omvang: 344 pagina's, uitvoering: gebonden
Formaat: 172x240 mm
Prijs: € 27,90

De Nederlandse Geloofsbelijdenis

De Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Vijf Artikelen tegen de remonstranten vormen samen de Drie Formulieren van Enigheid. Ondanks de rijke inhoud van de Nederlandse Geloofsbelijdenis is deze minder bekend dan de Heidelbergse Catechismus. Het doel van deze uitgave is dan ook om de Geloofsbelijdenis meer onder de aandacht te brengen.

Dit boek is geen verklaring van de Geloofsbelijdenis, maar een toelichting op de tekst ervan. Deze toelichting wordt gegeven door middel van kanttekeningen. Daarnaast geven de uitgeschreven bewijsteksten aan dat de Geloofsbelijdenis geheel op Gods Woord is gegrond.

Het plaatsen van kanttekeningen heeft als doel de betekenis van sommige woorden toe te lichten. Hierbij is gebruikgemaakt van de Franse brontekst uit 1561. Verder worden in de kanttekeningen ook de vindplaatsen genoemd als er (bijna) letterlijk uit de Bijbel wordt geciteerd.

Om de relatie met de twee andere Formulieren van Enigheid weer te geven staan bij ieder artikel verwijzingen naar de Heidelbergse Catechismus (HC) en de Dordtse Leerregels (DL).

De Nederlandse Geloofsbelijdenis is onlosmakelijk verbonden met de naam van Guido de Brès. Daarom is ook een beknopte beschrijving opgenomen van zijn leven en werk.

Samengesteld door A.A. Roukens
Omvang: 208 pagina's, uitvoering: gebonden
Formaat: 172x240 mm
Prijs: € 15,90

BESTELBON

U kunt de bon zenden naar:
Stichting Heruitgave Werken Guido de Brès
Ambachtsherenweg 18, 3264 SE
Nieuw-Beijerland

Ja, zend mij na verschijning:

..... ex. *Het wapen van het christelijk geloof* à € 27,90

..... ex. *De Nederlandse Geloofsbelijdenis* à € 15,90

Naam:

Adres:

PC/Woonplaats:

Telefoonnummer:

U kunt ook per email bestellen: st.gdb@kliksafe.nl of telefonisch: 0186 - 61 18 36